

הבורות הזו הרגה אותנו: כדי להתמודד עם אויבינו [?] חייבים לדעת ערבית

22.08.2024 | written by אופיר גנדלמן

בלי ידיעת השפה והכרה עמוקה של האזור שבו אנו חיים לא נוכל להבין את המארג האסטרטגי הסבוך והמתעתע העוטף אותנו [?] לא נדע לזהות בצורה נכונה איומים והזדמנויות, נקודות חוזק שלנו ונקודות חולשה של האויב [?] לעולם ננתח אותם בצורה שגויה, משום שחסר לנו המפתח הבסיסי להבנת דרך החשיבה של היריב, והוא שפתו ותרבותו.

אין ספק שאחת הסיבות שהובילו לעיוורון שעמד בבסיס אסון 7 באוקטובר היא העובדה שרבים מדי בקרב אלה שהיו אמונים על ריכוז וניתוח תמונת המצב של האויב לא ידעו כלל ערבית. הם לא הבינו באמת את האידיאולוגיה הג'יהאדיסטית של חמאס והניחו, בהתאם לתפיסת העולם המערבית-ישראלית, ששלטון חמאס ברצועה יעדיף תמיד לדאוג לפרנסתם של תושבי עזה ולא ייכנס למלחמה או לתקיפה מוגבלת נגד ישראל, שבהכרח יביאו לפגיעה קשה בתשתיות ברצועה ולהרוגים רבים.

זוהי אומנם הטיה פסיכולוגית בסיסית ביותר, שבה אדם משליך על זולתו את תפיסת עולמו מתוך הנחה שכל אדם אחר ינהג בהכרח כמוהו, אך תרמו לה גם מאמצי ההונאה של חמאס טרם המלחמה. אלה יצרו את הרושם כי סינוואר מתמקד יותר בבניית כלכלת הרצועה מאשר בהכנת הזרוע הצבאית של חמאס למלחמה כוללת ולמתקפת פתע רצחנית.

אולם, מה היה קורה אם מי שהיה אמור להבין את כוונות האויב היה מבין אותן מיד ראשונה, ללא תיווך של תרגום אוטומטי חסר או שגוי? מה היה קורה אם הדרג המדיני והביטחוני הבכיר היה מבין לעומק את תפיסת עולמו של חמאס ללא מתווכים, ומבין אותה אינטואיטיבית, ממש כפי שהוא עוקב אחר הנעשה בארה"ב באופן ישיר וללא שום קושי?

סוגיית חוסר הידע בחברה הישראלית לגבי האויב החמאסי, הפלשתינים בכלל והעולם הערבי הרחב, נידונה בהרחבה פעמים רבות. אולם, אין מדובר בפער אקדמי בלבד. זו מזמן סוגיה של ביטחון לאומי מהמעלה הראשונה. הבורות הזו הרגה אותנו, והיא תמשיך להרוג אותנו אם לא נעקור אותה מן השורש.

בלי ידיעת ערבית והכרה עמוקה של האזור שבו אנו חיים לא נוכל להבין את המארג האסטרטגי הסבוך והמתעתע העוטף אותנו. לא נדע לזהות בצורה נכונה איומים והזדמנויות, נקודות חוזק שלנו ונקודות חולשה של האויב. לעולם ננתח אותם בצורה שגויה, משום שחסר לנו המפתח הבסיסי להבנת דרך החשיבה של היריב, והוא שפתו ותרבותו.

אין תקדים היסטורי אחד לעם שסירב בעקשנות אין קץ, לאורך עשרות שנים ומאז שקיבל

מחדש את עצמאותו המדינית, לדעת משהו, ולו הבסיסי ביותר, על האזור העוין הסובב אותו.

איך אפשר לקבל החלטות מדיניות וביטחוניות נכונות כשהמידע שנמצא בידי מקבלי החלטות הינו בהגדרה חסר, מוטה תרבותית ואינטלקטואלית ומתבסס על הנחות עבודה שכל קשר בינן לבין המציאות רופף במקרה הטוב?

מעבר להפקת הלקחים הצבאיים והמדיניים של אסון.

7 באוקטובר, כל החברה הישראלית, ובוודאי גורמי המודיעין וההערכה, חייבים לשנות מן היסוד את יחסם לשפה הערבית.

זהו אינטרס ביטחוני-לאומי עליון, שהשפה תילמד החל מכיתה א' ובצורה נרחבת, כמו אנגלית. היסטוריה של המזרח התיכון והאסלאם חייבת להילמד כפי שנלמדים מקצועות הגאוגרפיה וההיסטוריה של עם ישראל, וזאת כדי שהבורות העצומה והשערורייתית הקיימת בנושאים אלה תיעלם.

זו איננה החלטה פוליטית, ולא ייתכן שהיא תהיה תלויה בהרכב קואליציוני כזה או אחר. זו חובה לאומית. הגיע הזמן להעביר אותה בחקיקה בכנסת, ועל משרד החינוך להוציא אותה לפועל בכל בתי הספר היהודיים החל משנת הלימודים תשפ"ו.

לא ייתכן שהעיוורון שהוביל לאסון ה-7 באוקטובר, ושהתבסס על הנחות כה שגויות לגבי כוונות האויב, לא יטופל בצורה שורשית.

איננו יכולים עוד, כאומה חפצת חיים, להתעלם מהמציאות הסובבת אותנו ולהמשיך להאמין שאנו חלק מאירופה. אנחנו חיים במרכזו של אזור מורכב מאין כמוהו, שרבים מאוד בו רואים בנו נטע זר שיש להשמידו באופן מוחלט.

ואולי, מתוך הכרה אמיתית ובלתי אמצעית של העולם הערבי, תצוצנה הזדמנויות טובות שכבר ראינו כמותן ב"הסכמי אברהם". כך או כך, אין ספק שידע כה חיוני זה הינו כלי חיוני ביותר לכל הציבור הישראלי ויסייע למקבלי החלטות בדרג המדיני והצבאי לנהל מו"מ ומדיניות בצורה טובה יותר ולהימנע מטעויות אסטרטגיות.

איננו יכולים עוד להרשות לעצמנו להתנהל אחרת.

התפרסם בישראל היום, בתאריך 22.08.2024.